

Корпоративні інструменти забезпечення розвитку регіонів

(опубліковано: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції: "Децентралізація державного управління та розвиток місцевого самоврядування в контексті європейської практики" – Луцьк, Волинський ОЦППКОС, 2008 – С.104-106)

У наслідок нерівномірного розташування економічних потужностей, недоліків бюджетного фінансування та відсутності державної регіональної політики зберігається значний розрив у рівні розвитку. Мова йдеться не тільки про розмежування по лінії індустріальний схід та аграрний захід, а і через брак координації на державному та міжрегіональному рівні. Залежність регіонів від бюджетоформуючих підприємств у наслідок кон'юктурних та конкурентних важелів спричиняє негативні соціальні наслідки. Так, в результаті призупинення діяльності основних підприємств у Донецькому регіоні на 1 вакантне робоче місце у Велико-Новосілівському районі претендує 77 осіб [3].

Слід зауважити, що пошук ефективної моделі дезінтеграційного розвитку притаманний і для розвинених ринкових держав. Так, наукова світова думка все частіше звертає увагу на поширення тенденції дезінтеграції у якості засобу забезпечення випереджального економічного розвитку [6].

Одним із перспективних напрямків поліпшення фінансового стану та забезпечення розвитку регіону є інституціональне, преференційне та стратегічне використання можливостей саморозвитку корпоративного сектора.

На рівні Міністерства економіки України зроблені висновки, що корпоративні угруповання практично можуть стимулювати ситуацію пріоритетного розвитку окремої частини ринку. Нажаль, на рівні регіонального управління все ще актуальною залишається проблема відсутності стратегічного управління, визначення напрямків, що забезпечили б імпульс для підйому території.

Посилення економічного впливу корпорації на регіональний економічний простір реалізується з досягненням балансу між корпоративними векторами розвитку та необхідністю вирішення суспільних завдань. В цьому сенсу традиційними засобами використання інвестиційної складової розвитку прийнято вважати випуск муніципальних облігаційних позик, що, насправді, є лише частиною можливостей корпоративного сектору.

На протязі тривалого часу серед економістів найбільш продуктивним засобом регіонального розвитку залишається створення інвестиційної привабливості регіону, створення умов для залучення до реального виробничого сектора стратегічного інвестора [2].

Так, економічний вплив 10 портфельних компаній WNISEF на місцеву економіку з початку інвестування можна охарактеризувати наступним чином: 83,7 млн. доларів сплаченої зарплати, 10873 робочих місць, 84,2 млн. доларів податків до бюджету; витрати на благодійність – 404,3 тис. доларів; узагальнений вплив на економіку за 1998-2005 роки склав 903 млн. доларів або 0,5% ВВП України. Довідково: непрямий ефект становить приблизно 47% сукупного впливу [1].

Проте, практика свідчить, що забезпечення життєздатності за рахунок фіскальних надходжень – це, здебільшого шлях еволюційний, потребує досить тривалої підготовки і, на жаль, не спроможний у короткі строки без запровадження преференційних умов діяльності забезпечити виконання завдань соціальної стабільності та стабільного економічного розвитку регіону.

Тому, на наш погляд, доцільно дослідити та економічно обґрунтувати дещо новий для України напрямок: забезпечення преференцій для бізнесу на контрактній основі. В деякій мірі може бути використаний досвід Фінляндії у цьому питанні, коли після декількох років загальнодержавної рецесії економіки, викликаній розвалом Радянського Союзу, що був головним реципієнтом фінського експорту (97% обсягу постачання папера, деревини), урядом було прийнято рішення щодо укладення контракту з невеликою на той час компанією Нокія про сприяння її розвитку. Доречі, у свій час і США формували свою політику на інтересах однієї компанії - “General Motors”.

За допомогою держави був укладений соціальний договір з капіталом, що призвело до реструктуризації корпорацій та окремих інноваторів, забезпечивши зв'язок держави зі світовими фінансовими ринками.

Практично пріоритетний розвиток регіонів означає для нашої країни початок шляху до переходу від рустикальних засобів менеджменту до створення мережевого суспільства. Суттєвою відмінністю мережевої економіки є – розвиток ринкової вартості навіть під час економічного спаду.

На рівні компанії швидкісна економіка реалізується через реорганізацію структури у мережу з метою збільшення продуктивності, прибутків, ринкової вартості. Зміни стосуються: відносин із службовцями, клієнтами, фінансовими ринками, використанні відмінних методів управління – створення мереж у виробництві, інноваціях. Внутрішньо компанія складається з автономних та відносно самостійних господарчих суб'єктів, які об'єднані у мережу для здійснення проектів.

Усвідомлення цього факту знову повертає нас до корпорації, яка в означеному контексті стає єдиною можливим засобом поєднання вказаних векторів та реально спроможним дієвим елементом усієї економічної системи.

В свою чергу, це потребує не стільки використання аутсорсінгу на основі цінової переваги, скільки оцінки переваг із точки зору довготривалої перспективи, що базується на якості та гнучкості робочої сили та локальній присутності., тобто використання та поширення регіональної складової розвитку.

Як свідчить досвід ринкових держав головним джерелом зростання є креативність або інновативність, що базується на вмінні самостійно розібратись у проблемах любого рівня складності, створювати та реалізовувати інноваційні проекти та забезпечувати їх фінансування. Тобто створювати або підтримувати на рівні регіону “сморганізовані системи” [5].

Державною та регіональною часткою вкладу до створення нових бізнес-одиниць, що в майбутньому стануть шляхом та засобом забезпечення соціальних програм є формування системи підтримки за рахунок Фондів, Центрив та Інкубаторив бізнесу, метою яких є авансування технологічних досліджень із наступним венчурним засобом їх, фінансування. “Зрештою, саме публічний сектор створює умови для інших головних дійових осіб інноваційної системи – корпорацій” [4].

Місцеві адміністрації становлять один із важливих компонентів взаємодії держави та суспільства – вони беруть на себе головну відповідальність за управління державною добробуту, розбудовуючи інфраструктуру. Вони запропонували новий механізм кооперації та розподілу ресурсів згідно стратегії регіонального розвитку: підтримка ЄС, набір програм регіонального розвитку, локалізація стратегії побудови інформаційного суспільства, (дистанційне навчання, створення робочих місць через виконання програм для малого та середнього бізнесу, фінансовані в рамках розробки телекомунікаційної індустрії на основі кооперації між муніципальними службами, місцевими фірмами, місцевими користувачами.

Література.

1. Березяню Т.В. Корпоративне управління як індикатор інституціональних змін в економіках перехідного періоду / Наукові праці НУХТ, №27 – С.67-70.
2. В.Суслов Фінансові та матеріальні ресурси як фактори місцевого і регіонального розвитку/ Інноваційні механізми місцевого та регіонального розвитку. За матеріалами УШ Всеукраїнських слухань “Ресурси місцевого і регіонального розвитку: національний та міжнародний аспекти”, 29 липня – 2 серпня 2002 року, Судак, Автономна республіка Крим. – К.: Атіка-Н, 2003 – С.77-79
3. Державний комітет статистики України // www.ukrstat.gov.ua

4. Мануель Кастельс, Пекка Хіманен Інформаційне суспільство та держава добробуту. Фінська модель. Пер з англ. – К: “Видавництво “Ваклер” у формі ТОВ, 2006 – 256 с.
5. Радыгин А.Д. Экономико-правовые факторы и ограничения в становлении моделей корпоративного управления. – М.: Ин-т экономики переходного периода, 2004. – 305 с.
6. Э.Тоффлер Третья волна: Пер. с англ./ Э.Тоффлер.- М.:ООО «Издательство «Аист»», 2004. – 781, [2] с. – (Philosophy).